

Fifth International
Conference on
the Protection of
the North Sea

Slutterklæring

Ministtermøtet
om integrering
av fiskeri- og
miljøspørsmål
13.-14. mars 1997
i Bergen, Norge

Sluttermøte om integrering av fiskeri- og miljøspørsmål 13.-14. mars 1997 i Bergen

På den fjerde internasjonale konferansen om beskyttelse av Nordsjøen¹ i Esbjerg, Danmark, 8. og 9. juni 1995, ba ministrene og medlemmet av Europakommisjonen med ansvar for miljøvern i Nordsjøen Norge om å arrangere et ministermøte for å drøfte integrering av fiskeri- og miljøspørsmål i Nordsjøen.

MINISTRENE med ansvar for henholdsvis miljøvern i Nordsjøen og for fiskerier og medlemmene av Europakommisjonen med ansvar for miljøvern og for fiskerier i Kommisjonen (heretter kalt ministrene) møttes i Bergen 13. og 14. mars 1997 i anledning av ministermøtet om integrering av fiskeri- og miljøspørsmål, i nærvær av observatører fra mellomstatlige organisasjoner og frivillige organisasjoner; og som

MERKER SEG at mange av disse spørsmålene behandles i andre internasjonale fora og FOKUSERER på fiskerienes virkning på økosystemene i Nordsjøen såvel som virkningen av andre menneskelige aktiviteter på fiskeriene og økosystemene i Nordsjøen;

BEKREFTER de politiske forpliktelser de har påtatt seg ved de fire foregående internasjonale konferansene om beskyttelse av Nordsjøen, i særdeleshet Esbjergkonferansen i 1995;

GJENTAR at Nordsjøen er et meget viktig og rikt havområde for såvel fiskeriene som for andre aktiviteter og ANERKJENNER betydningen av bærekraftig fiske for Nordsjølandene i sin alminnelighet og den sosio-økonomiske betydningen av fisket for kystsamfunn i sin særdeleshet;

ERKJENNER at det er bekymring for fiskerienes innvirkning på de kommersielt viktige fiskebestandene og andre fiskebestander og for de negative virkningene av fiskeriene på økosystemene i Nordsjøen generelt, herunder virkningen på leveområder og uønskete dødelighetsnivåer på fisk, sjøpattedyr, sjøfugl og bunnlevende organismer;

MERKER seg at dagens fiskeripraksis resulterer i at en rekke viktige fiskebestander beskattes ut over et bærekraftig nivå, og MERKER seg videre at det er bekymring for den alvorlige situasjonen for flere kommersielle fiskebestander i Nordsjøen, slik den er beskrevet av Det internasjonale råd for havforskning (ICES);

ERKJENNER at mange problemer knyttet til fiskeriene er resultat av for høy fangstkapasitet i fiskeflåtene og for stor innsats i fiskeriene, samt utilstrekkelig virkningsfull regulering av fiskeriene, herunder kontroll og håndhevelse;

ERKJENNER at ytterligere problemer skyldes en utilstrekkelig anvendelse av føre-var prinsippet i forvaltningen;

¹ I denne erklæringen forstås med Nordsjøen følgende farvann:

- a) sør for 62°N og øst av 5°V i nordvestlig retning;
- b) nord for 57° 44.8'N fra Danmarks nordligste punkt til kysten av Sverige; og
- c) øst av 5°V og nord for 48° 30'N i sørlig retning.

ANERKJENNER bidragene fra globale og regionale konvensjoner og avtaler², og ERKJENNER forpliktelsen til å iverksette disse i Nordsjøen;

ANERKJENNER videre bidragene fra andre internasjonale instrumenter og retningslinjer³;

UNDERSTREKER betydningen av de levende marine ressurser⁴ som matgrunnlag for såvel mennesker som for marine organismer og ERKJENNER at riktig forvaltning av disse ressursene kan øke eller opprettholde en bærekraftig tilførsel av mat fra Nordsjøen;

ANERKJENNER sammenhengen mellom kvaliteten på det marine miljø og kvaliteten på mat fra sjøen;

ANERKJENNER den viktige sammenhengen mellom Nordsjøen og elvene for livsløpet til anadrome og katadrome fiskearter;

ERKJENNER at fiskeri- og miljøvernpolitikken må integreres ytterligere og ERKJENNER ønskeligheten av en økosystemtilnærming hvor målet må være å sikre at tiltakene innen fiskeri- og miljøvernforvaltningen er forenlige med opprettholdelse av økosystemenes karakteristiske struktur og funksjonsmåte, produktivitet og biologiske mangfold, og med et høyt nivå for beskyttelse av arter og deres leveområder i samsvar med behovet for produksjon av mat;

MERKER SEG den pågående revisjonen av dagens nasjonale lovgivning og den europeiske fellesskapslovgivningen knyttet til bevaringstiltak innen fiskeriene;

ANERKJENNER at den juridiske kompetanse til å utforme fiskeriforvaltningspolitikk i farvannene til medlemsstatene i Den europeiske union ligger hos Det europeiske fellesskap og gjennomføres innenfor dets Felles fiskeripolitikk, mens den juridiske kompetanse for utformingen av fiskeriforvaltningspolitikken i norske farvann ligger hos norske myndigheter. I de tilfeller hvor fellestiltak anses nødvendige og i forbindelse med denne erklæringen, er det riktige rammeverket den bilaterale fiskeriavtalen mellom Det europeiske fellesskap og Norge;

² UNCLOS, særlig del V og XII;
Konvensjonen om biologisk mangfold;
OSPAR-konvensjonen og de relevante elvekonvensjonene; samt
FN-avtalen om bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander.

³ Ministererklæringene fra den første, andre, tredje og fjerde internasjonale konferansen om beskyttelse av Nordsjøen;
Kapittel 17 i Agenda 21 og vedtak truffet av Kommissjonen for bærekraftig utvikling om revidering av dette kapitlet, slik det ble gitt tilslutning til i resolusjon fra FNs generalforsamling;
FAOs adferdskodeks for ansvarlig fiske;
Jakarta-mandatet;
Washington-erklæringen og UNEPs globale handlingsprogram for beskyttelse av det marine miljø fra landbaserte aktiviteter; samt
Kyoto-erklæringen.

⁴ Begrepet «levende marine ressurser» skal her og i senere henvisninger i dette dokument, forstås slik det er definert i nasjonal lovgivning og i EF-lovgivning.

MERKER seg at Kommissjonen for fiske i det nordøstlige Atlanterhav blant annet gir en relevant regional ramme for utveksling av informasjon om tilstanden for fiskeressursene som også forekommer i områder som grenser opp til Nordsjøen og for tilretteleggelsen av det nødvendige vitenskapelige arbeidet som foretas av Det internasjonale råd for havforskning (ICES);

ANERKJENNER det verdifulle arbeidet som er oppnådd i utarbeidelsen av rapporten om fiskeri og fiskerirelaterte spørsmål knyttet til arter og leveområder, «Assessment Report on Fisheries and Fisheries related Species and Habitats Issues», og MERKER SEG de forhold som rapporten identifiserer som bekymringsfulle;

ERKJENNER behovet for å treffe hensiktsmessige tiltak, i noen tilfeller umiddelbare; og

har derfor VEDTATT følgende erklæring⁵:

⁵ Denne erklæringen prejudiserer ikke beslutninger som vedtas av Det europeiske fellesskap på basis av relevante artikler i traktaten som oppretter Det europeiske fellesskap.

Introduksjon

1. I samsvar med de initiativene som ble tatt i Bremen, London, Haag, København og Esbjerg, er Ministrene INNSTILT på å følge opp og bygge på de politiske forpliktelsene om videre integrasjon av fiskeri- og miljøvernpolitikk, for å beskytte miljøet i Nordsjøen samt sikre bærekraftige fiskebestander og tilknyttede fiskerier.

Styrende prinsipper

2. Ministrene er, i utøvelsen av sitt politiske ansvar, ENIGE om at fremtidige fiskeri- og miljøverntiltak, herunder forvaltningen av fiskeriene i Nordsjøen bør styres av følgende prinsipper:
 - 2.1 utnyttelse av økosystemene i Nordsjøen slik at det er forenlig med en bærekraftig utvikling, for dermed å sikre at dagens generasjon får ivarettatt sine behov uten at det setter de framtidige generasjoners mulighet til å ivareta sine behov i fare (rettferdighet mellom generasjonene);
 - 2.2 bevaring av biologisk mangfold og bærekraftig bruk av dets bestanddeler;
 - 2.3 anvendelse av føre-var prinsippet i forvaltningen av levende marine ressurser, slik det er anvist i FN-avtalen om bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander og i FAOs adferdskodeks for ansvarlig fiske;
 - 2.4 basere beslutningene på best tilgjengelig vitenskapelig kunnskap og råd; mangelen på tilstrekkelig vitenskapelig kunnskap bør ikke brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å sette i verk forvaltningstiltak;
 - 2.5 iverksettelse av bestemmelsene i relevante globale og regionale konvensjoner og avtaler;
 - 2.6 ytterligere integrering av tiltak innen fiskeri- og miljøvernforvaltning gjennom utvikling og bruk av en økosystemtilnærming som, så langt den best tilgjengelige vitenskapelige forståelse og informasjon tillater, særlig er basert på:
 - identifisering av prosesser i og virkninger på økosystemene som er avgjørende for å opprettholde økosystemenes karakteristiske struktur og funksjonsmåte, produktivitet og biologiske mangfold;
 - at det tas hensyn til samspillet mellom de ulike komponentene i økosystemenes næringsnett (flerbestandstilnærming) og andre viktige gjensidige påvirkninger i økosystemene; og

- at det sørges for et kjemisk, fysisk og biologisk miljø i økosystemene som er forenlig med en høy grad av beskyttelse for disse særlig utsatte økosystem-prosessene;
- 2.7 integrering av miljømål i fiskeripolitikken;
- 2.8 opprettholdelse av en levedyktig fiskerinæring i Nordsjøen, som tar hensyn til såvel produsentenes som forbrukernes interesser;
- 2.9 at fiskere og andre relevante parter blir trukket inn i beslutningsprosessen; og
- 2.10 reduksjon eller løsning av problemer i Nordsjøen skal ikke føre til økning av problemene andre steder.

Disse retningsgivende prinsippene gjelder alt konsumfiske og alt industrifiske.

Forvaltningsmål

3. Ministrene er ENIGE om at de overordnede målene for tiltakene innen fiskeri- og miljøvernforvaltningen er:
 - 3.1 å sikre bærekraftige, sunne og friske økosystemer i Nordsjøen og derigjennom gjenopprette og/eller opprettholde deres karakteristiske struktur og funksjonsmåte, produktivitet og biologiske mangfold;
 - 3.2 å oppnå en bærekraftig beskatning av de levende marine ressurser, for derigjennom å sikre høy avkastning av kvalitetsmat; og
 - 3.3 å sikre økonomisk levedyktige fiskerier.

Strategier

4. Ministrene er ENIGE om at for å nå disse målene skal en forfølge strategier for å:
 - 4.1 gjennomføre egnede tiltak for å minimalisere negative virkninger av fiskeriaktiviteter på arter i Nordsjøen og deres leveområder i samsvar med FAOs adferdskodeks for ansvarlig fiske;
 - 4.2 gjennomføre egnede tiltak for å minimalisere negative virkninger, som følger av andre menneskelige aktiviteter enn fiskerier på levende marine ressurser og deres leveområder, i tråd med tidligere Nordsjøerklæringer;
 - 4.3 anvende føre-var prinsippet på all menneskelig aktivitet som omfatter ikke-stedegne bestander og fremmede arter og genmodifiserte organismer;

- hva gjelder ikke-stedegne bestander og fremmede arter, å unngå negative virkninger på økosystemer eller naturlig forekommende arter som kan oppstå ved at de slippes ut; og
 - hva gjelder genmodifiserte organismer, å unngå utslipp eller spredning i vannmiljøet som kan ha negative virkninger på beskyttelse og bærekraftig bruk av biologisk mangfold;
- 4.4 minimalisere alle negative virkninger av utsetting for å styrke de naturlige bestandene og av havbeite;
- 4.5 opprettholde bestandene av kommersielt utnyttede arter på, eller gjenoppbygge dem til, nivåer hvor deres respektive alderssammensetning og gytebestander sikrer en stor sannsynlighet for at rekrutteringen er tilstrekkelig til å sikre fornyelse av disse bestandene;
- 4.6 sikre at bestander av kommersielt utnyttede arter ikke utsettes for en så høy fiskedødelighet at det er uforenlig med opprettholdelse av slike nivåer på gytebestandene;
- 4.7 sikre at den faktiske fiske-innsatsen (flåtekapasitet multiplisert med aktivitet) er forenlig med slike nivåer av fiskedødelighet; og
- 4.8 minimalisere negative sosio-økonomiske konsekvenser av tiltak som følger av disse strategiene.

Tiltak

5. Nedenstående tiltak danner grunnlaget for å oppnå forvaltningsmålene innenfor rammene av disse strategiene.

Gjenoppbygging eller opprettholdelse av gytebestander

6. Ministrene er ENIGE om at fiskedødelighetsnivået skal reduseres eller kontrolleres for de aktuelle bestandene slik at totalbestandene og gytebestandene gjenoppbygges til eller opprettholdes på et bærekraftig nivå. Ministrene BER derfor de kompetente myndigheter om å vurdere innenfor de relevante fora og uten forsinkelse:

- 6.1 etablering av prioriteringer for utarbeidelse av bestandsberegninger og -prognoser eller andre hensiktsmessige bestandsindikatorer for arter som er listet i vedlegget (andre kolonne);
- 6.2 fastsettelse av målsettingsreferanseverdier («target reference points») og grensereferanseverdier («limit reference points») for bestander av de arter som er listet i vedlegget (tredje kolonne), innen frister som skal fastsettes av de kompetente myndigheter på grunnlag av vitenskapelige tilrådinger fra ICES;
- 6.3 fastsettelse av tiltak som de finner nødvendige for å sikre at fiskedødeligheten holdes på et slikt nivå at grensereferanseverdier ikke overskrides, og som sikrer samsvar med målsettingsreferanseverdier;
- 6.4 utarbeidelse av kriterier for vurdering av hvorvidt bestander befinner seg innenfor eller utenfor trygge biologiske grenser, på grunnlag av vitenskapelige tilrådinger fra ICES; og
- 6.5 utarbeidelse av planer for gjenoppbygging av bestander som anses å være utenfor trygge biologiske grenser, og som sannsynligvis, dersom det ikke treffes tiltak, vil forbli det, med prioritet for Nordsjøtorsk og en fortsatt gjennomføring av tiltak avtalt mellom Det europeiske fellesskap og Norge for gjenoppbygging av sild, rødspette og makrell;

og, i denne sammenheng:

- 6.6 fastsettelse, på basis av vitenskapelige råd, av største tillatte fangstmengder (TACs) og/eller andre egnede tiltak for bestander hvor det i dag ikke er fastsatt noen TAC;
- 6.7 etablering av tiltak for å beskytte tette forekomster av gytefisk mot overbeskatning hvis det er hensiktsmessig;
- 6.8 stans eller reduksjon i fangsten av nedfiskede bestander, i form av varige og hensiktsmessige reduksjoner av fiskedødeligheten, samtidig som det tas hensyn til problemene med blandingsfiske;

- 6.9 ytterligere reduksjon av fiskeflåtens kapasitet og/eller fiske-innsatsen til nivåer som er i samsvar med de tilgjengelige fiskeressursene; og
- 6.10 iverksettelse av hensiktsmessige tiltak for å sikre at gjennomføringen av fiskeriene ikke i vesentlig grad hemmer gjenoppbyggingen eller opprettholdelse av bestander.
7. Ministrene ØNSKER VELKOMMEN og STØTTER et forbud mot sjøfiske av Rhin laks og Rhin sjø-ørret for å legge til rette for gjenoppbygging av disse bestandene.

Vern av ungfisk, krepsdyr og bløtdyr

8. Ministrene er ENIGE om at tiltak bør iverksettes for å beskytte ungfisk, krepsdyr og bløtdyr for å kunne øke biomassen både av ungfisk og av den derpå følgende vekst av voksen fisk. Ministrene BER derfor de kompetente myndigheter om å vurdere, innenfor de relevante fora, tiltak for å styrke en slik beskyttelse gjennom:
- 8.1 snarlig utredning av alle mulige virksomme tiltak, herunder muligheten for et forbud, for å minimalisere utkast av fisk;
- 8.2 spesifisering av egnet maskevidde for redskap som brukes til fangst av kommersielt utnyttede arter av fisk, krepsdyr og bløtdyr;
- 8.3 opprettholdelse, endring eller innføring av lovfestede minstemål for fisk, krepsdyr og bløtdyr;
- 8.4 innføring eller opprettholdelse av permanente eller midlertidig stengte områder og/eller perioder hvor det er høy forekomst av ungfisk, krepsdyr og bløtdyr;
- 8.5 utvikling og anvendelse av tiltak, med særlig vekt på selektive fiskeredskaper og fisketeknikker, for å minimalisere fangst av og skade på ungfisk, krepsdyr og bløtdyr; og
- 8.6 undersøkelse av nytten av tiltak for å minimalisere «high grading»⁶, samt undersøke muligheten for å forvalte nasjonale kvoter slik at utkast av fisk reduseres.

⁶ «High grading» går ut på at fiskerne fanger mer enn det som er nødvendig, for deretter å sortere ut de mest verdifulle delene av fangsten og kaste ut resten.

Vern av arter og leveområder

9. Ministrene er ENIGE om at den praksis og de metoder som benyttes i fiskeriene bør tilpasses slik at forringelsen av følsomme leveområder, og den uakseptable tilfeldige dødeligheten, forårsaket av slik praksis, minimaliseres. Ministrene BER derfor de kompetente myndigheter om å vurdere innenfor de relevante fora og uten forsinkelse:

- 9.1 iverksettelse av tiltak, med særlig vekt på selektive fiskeredskaper, for å minimalisere fangst av og/eller skade på alle organismer som kan bli fanget eller skadet av fiskeredskaper og som fiskerne, som bruker slike redskaper, ikke har noen økonomisk interesse av;
- 9.2 restriksjoner på fiske i ethvert område hvor kompetente myndigheter bedømmer at økosystemet i dette området trenger beskyttelse mot påvirkningen av slikt fiske og restriksjoner på eller forbud mot bruk av fiskeredskaper og metoder der de kompetente myndigheter vurderer at slike redskaper eller metoder vil ha en uforholdsmessig skadelig økologisk virkning på arter og leveområder; og
- 9.3 iverksettelse av hensiktsmessige tiltak for å beskytte eller gjenoppbygge biologisk mangfold og leveområder, herunder opprettelse av midlertidig eller permanent stengte eller beskyttede områder;

og, i denne sammenheng:

- 9.4 iverksettelse av ethvert tiltak som er påkrevet for å forhindre tap av fiskeredskap slik at spøkelsesfiske («ghost fishing») unngås; og
- 9.5 etablering av virksomme prosedyrer for å kunne gjennomføre hensiktsmessige miljøvurderinger av nye fiskemetoder, med sikte på å minimalisere negative virkninger på det marine økosystem.

Beskyttelse i forhold til påvirkning fra andre aktiviteter enn fiskerier

10. Ministrene er KLAR over betydningen for fiskeriene av andre menneskelige aktiviteter både til lands og til havs. Slike problemer har vært gjenstand for politiske forpliktelser nedfelt i erklæringene fra de internasjonale Nordsjøkonferansene, særlig i tilknytning til bevaring av arter og leveområder i kystområder og til havs, forebygging av forurensning fra miljøgifter, forebygging av eutrofieringsvirkninger ved reduksjon av tilførselene av næringssalter til Nordsjøen, forebygging av forurensning fra skip og offshore-installasjoner og behandling av radioaktive stoffer, herunder avfall. Ministrene BEKREFTER alle disse politiske forpliktelsene og ØNSKER VELKOMMEN den måten mange av disse politiske forpliktelsene har blitt omsatt til bindende bestemmelser, blant annet gjennom beslutninger truffet av Oslo-kommisjonen og Paris-kommisjonen, gjennom direktiver vedtatt av Det europeiske fellesskap, hvorav noen gjelder for hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet, og gjennom endringer av globale konvensjoner som MARPOL 73/78. For fremtiden ERKJENNER de

behovet for ytterligere vern av økosystemene i Nordsjøen, særlig av fiskeressursenes gyte- og oppvekstområder og med dette for øyet:

- 10.1 for landbaserte aktiviteter, å gi høyeste prioritet til internasjonalt omforente tiltak for eliminering av forurensning som følge av miljøgifter fra landbaserte kilder, særlig ved å gjennomføre Kapittel III i Esbjergdeklarasjonen, samt å redusere eutrofieringsvirkninger som følge av tilførsler av næringssalter og andre negative virkninger fra andre landbaserte aktiviteter i slike områder; og
- 10.2 for aktiviteter til havs, å utarbeide strengere krav til vern av slike områder, spesielt med tanke på forurensning fra olje- og gassaktiviteter til havs, skipsfart og negative fysiske virkninger av aktiviteter som mudring, samt leting og utvinning av olje, gass og andre mineraler, samtidig som eksisterende kontrollordninger for å forhindre negative virkninger av dumping av kontaminert mudringsmasse opprettholdes.

De BER derfor Nordsjøstatene (særlig gjennom samstemt innsats innenfor Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen), Det europeiske fellesskap og OSPAR om å treffe tiltak i tråd med dette innenfor sine respektive ansvarsområder.

Kontroll og håndhevelse

11. Ministrene ANERKJENNER betydningen av virksom kontroll og håndhevelse og ØNSKER VELKOMMEN styrkingen av samarbeidet om kontroll og håndhevelse i Nordsjøen innenfor rammen av den bilaterale fiskeriatvaten mellom Det europeiske fellesskap og Norge såvel som gjennom bilateralt samarbeid Nordsjøstatene imellom, MERKER SEG utviklingen innen anvendelse av satellittovervåking og BER de kompetente myndigheter om å vurdere i de relevante fora:
 - 11.1 utviklingen av fiskerireguleringer som sikrer at slike tiltak får den samme bevaringseffekten når de gjennomføres i de ulike områdene for Nordsjøstatenes fiskerijurisdiksjoner, inkludert blant annet prosedyrer for kontroll og overvåking og prosedyrer for registrering og avregning av fangstene;
 - 11.2 utviklingen og anvendelsen av mer virksomme og ensartete metoder og systemer for håndhevelse, herunder forbedret overvåking og kontroll til havs og til lands;
 - 11.3 utviklingen av videre samarbeid og åpenhet omkring kontroll og håndhevelse Nordsjøstatene imellom, inkludert blant annet utveksling av observatører og kunnskap;
 - 11.4 muligheten for å innføre satellittovervåking innenfor rammen av den bilaterale fiskeriatvaten mellom Det europeiske fellesskap og Norge; og
 - 11.5 utviklingen av databaser for kontrollformål, inkludert blant annet utveksling av fangstdata på kontinuerlig basis.

Vitenskap, teknologi og økonomiske virkninger

12. Ministrene ERKJENNER behovet for å styrke eller igangsette ytterligere forskning på områder hvor forbedret vitenskapelig kunnskap vil styrke gjennomføringen av virksomme tiltak.
13. Ministrene ANERKJENNER ICES' rolle som den internasjonale vitenskapelige organisasjonen for forskning og uavhengig vitenskapelig rådgivning om levende marine ressurser og miljøspørsmål i Nordsjøen og ERKJENNER behovet for å sikre og opprettholde ICES' rolle. De ANERKJENNER videre at en forutsetning for at ICES skal kunne opprettholde sin rolle, er at alle berørte parter forbedrer fremskaffelse av nøyaktige data til ICES. Ministrene HILSER også VELKOMMEN den seneste utviklingen innen ICES med henblikk på å omstrukturere de rådgivende komiteene på en slik måte at fiskeri- og miljøspørsmål sikres bredest mulig vurdering.
14. Ministrene BEKREFTER sin anmodning fra Esbjerg-konferansen til de kompetente myndigheter om å legge forholdene til rette for forskning vedrørende:
 - fiskeredskapenes selektivitet i forhold til fisk;
 - reduksjon av dødelighetsnivåer for fugler, pattedyr og bunnlevendeorganismer;
 - mulige virkninger av industrifiske;
 - utkast;
 - økt kunnskap om tilstanden til fiskebestandene og til populasjoner av annen flora og fauna;
 - undersøkelse av mulige virkninger av miljøgifter; og
 - uforstyrrede områder («undisturbed areas»).
15. Ministrene ANERKJENNER videre tilleggskravene om:
 - 15.1 å fremme utredningsarbeidet med henblikk på å belyse virkningene av ulike former for fiskerier på økosystemene, med prioritet for tallfesting av virkningene av bomtråling og industrifiske;
 - 15.2 å oppmuntre de kompetente myndigheter, som er blitt bedt om å utvikle en økosystemtilnærming, til å bestille den forskning som er nødvendig for dette arbeidet;
 - 15.3 innen dertil egnede fora, å utforske og utvikle egnede incitament for å anspore til mer støtte til tiltak innen fiskeri- og miljøvernforvaltningen;
 - 15.4 å utforske og utvikle virkemidler for å anspore produsenter, mellommenn, forbrukere og andre økonomiske aktører til å være opptatt av at fisket gjennomføres i samsvar med tiltak som skal sikre en bærekraftig utnyttelse av fiskebestandene, samt å omsette slike tanker i praksis;
 - 15.5 å undersøke de sosio-økonomiske virkningene av alternative reguleringsordninger for bevaring av fiskebestander og/eller vern av økosystemene;

- 15.6 å undersøke de økologiske og økonomiske virkningene av, og gjennomførbarheten av et utkastforbud; og
- 15.7 å introdusere og opprettholde vitenskapelige prøvetakingsprogrammer for alle relevante fiskerier som vil gjøre det mulig å samle inn pålitelige og nøyaktige data om mengdene av utkast for å overvåke utkastnivåene og sikre at den vitenskapelige basis for de biologiske rådene fra ICES styrkes.

Informasjon og engasjement

16. Ministrene ANERKJENNER behovet for å forbedre informasjons-formidlingen til fiskere og deres nærmiljø, spesielt om fiskerienes virkning på økosystemene og om bevaring av fiskebestandene. De ERKJENNER videre at spredning av relevant informasjon fra mellomstatlige og frivillige organisasjoner kan utgjøre en betydelig støtte i så henseende.
17. Ministrene ANERKJENNER behovet for å utvikle kontakten mellom fiskeriforskere, fiskerinæringen og miljøverngrupper for å øke den gjensidige forståelsen.
18. Ministrene ANERKJENNER betydningen av at fiskere og andre berørte parter engasjerer seg i beslutningsprosessen for å sikre økt støtte til forvaltningsmessige vedtak. De ERKJENNER videre at ulike former for medvirkning og delegert forvaltningsansvar («co-management»), under hensiktsmessige forhold, kan utgjøre et viktig bidrag på ulike nivåer og for mange sider ved en integrert fiskeriforvaltning, og IMØTESER ytterligere forskning på dette feltet.

Videre integrering av fiskeri- og miljøvernpolitikk

19. Ministrene UNDERSTREKER betydningen av at integreringen av fiskeri- og miljøvernpolitikk videreføres. For å legge forholdene til rette for en slik integrering og for gjennomføringen av de relevante retningsgivende prinsippene, særlig de som er nevnt under avsnitt 2.6 og 2.7, ERKJENNER de behovet for å utvikle en økosystemtilnærming, som nevnt i avsnitt 2.6. Dette arbeidet må fokusere på de utsatte økologiske prosessene, samspillet i økosystemet og det kjemiske, fysiske og biologiske miljøet. Det bør baseres på samarbeid mellom de ulike kompetente myndigheter som er involvert. Arbeidet må være en løpende prosess og inkludere:
- 19.1 når det gjelder fiskeriforvaltning: vurdering av samspillet mellom de ulike artene og hvordan forvaltningsmessige vedtak kan treffes på lengre sikt;
- 19.2 når det gjelder miljømessig vern og bevaring: evaluering av hvilken virkning menneskelig aktivitet har på økosystemene i Nordsjøen; samt
- 19.3 hensiktsmessige ordninger for å integrere de ulike sidene av disse aspektene.

De BER derfor de kompetente myndigheter for henholdsvis fiskeriforvaltning og for andre ansvarsområder om å vurdere en slik utvikling og hvordan den kan

gjennomføres, samt å foreta en periodisk analyse av den utviklingen som er oppnådd og de gjenstående problemene, fortrinnsvis første gang forut for den femte Nordsjøkonferansen.

20. For øvrig ANERKJENNER de behovet for en videre implementering av føre-var prinsippet⁷ som grunnlag for fiskeriforvaltning, utsetting for å styrke de naturlige bestandene, havbeite og akvakultur i Nordsjøen, og de BER de kompetente myndigheter om å vurdere hvordan dette kan gjøres.

Iverksettelse og gjennomgang av fremdrift

21. Ministrene UNDERSTREKER nødvendigheten av virksam gjennomføring av de ovenstående styrende prinsipper, strategier og tiltak for å sikre bærekraftige, sunne og friske økosystemer i Nordsjøen.
22. Ministrene KONKLUDERER at fremdriften i arbeidet med å gjennomføre disse strategiene og tiltakene bør gjennomgå regelmessig. De BER de kompetente myndigheter om å gjøre dette. Slike rapporter bør utarbeides og publiseres regelmessig, den første av disse i god tid før den femte Nordsjøkonferansen.

⁷ I tillegg til FAOs adferdskodeks for ansvarlig fiske, vil «Precautionary Approach to Fisheries, Part I: Guidelines on the precautionary approach to capture fisheries and species introduction» (FAO Fisheries Technical Paper 350/1 - «Lysekil-retningslinjene») og «The Precautionary Approach to North Sea Fisheries Management» (Rapport fra Oslo-seminaret i 1996), være relevant i forbindelse med dette arbeidet.

Vedlegg

Arter	Bestands- beregninger og -prognoser	Målsettings- referanseverdier og grensereferanse- verdier
Torsk (<i>Gadus morhua</i>)		A
Rødspette (<i>Pleuronectes platessa</i>)		A
Sild (<i>Clupea harengus</i>)		A
Makrell (<i>Scomber scombrus</i>)		A
Hyse (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)		A
Hvitting (<i>Merlangius merlangus</i>)		A
Sei (<i>Pollachius virens</i>)		A
Reke (<i>Pandalus borealis</i>)		A
Tunge (<i>Solea solea</i>)		A
Øyepål (<i>Trisopterus esmarkii</i>)	A*	A
Tobis (<i>Ammodytes</i> spp.)	B*	A
Brisling (<i>Sprattus sprattus</i>)	B	B
Taggmakrell (Hestmakrell) (<i>Trachurus trachurus</i>)	B	B
Blålange (<i>Molva dypterygia</i>)	C	C
Lange (<i>Molva molva</i>)	C	C
Brosme (<i>Brosme brosme</i>)	C	C
Sjøkreps (<i>Nephrops norvegicus</i>)	C*	
Vassild (<i>Argentina</i> spp.)	C	
Skolest (<i>Coryphaenoides rupestris</i>)	C	
Breiflabb (<i>Lophius piscatorius</i>)	C	
Knurr (<i>Triglidae</i>)	C	
Andre flatfisker (<i>Pleuronectiformes</i>)	C	
Haier, skater (<i>Elasmobranchii</i>)	C	

*) Bestandsberegninger tilgjengelig, men ingen prognoser.

Merknader - til orientering:

I forbindelse med forberedelsen av ministermøtet, har ICES' sekretariat opplyst at ICES vil kunne fremskaffe den nødvendige tekniske informasjon for at de kompetente myndigheter skal kunne fastsette målsettingsreferanseverdier og grensereferanseverdier, samt å fremlegge bestandsberegninger og -prognoser, eller andre egnede bestandsindikatorer, der hvor slike for tiden ikke finnes, innen den tidsramme fra oppstartingen av arbeidet som er antydnet nedenfor:

A: 2 år; B: 6-7 år; C: 10 år.